

Матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції

3. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України 25 червня 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>.

4. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біо-ресурсів: Закон України 8 липня 2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3677-17>.

5. Про рослинний світ: Закон України 9 квітня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/591-14>.

6. Про тваринний світ: Закон України 13 грудня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2894-14>.

7. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

Ківенко І.В.

(наук. кер. ст. викл. Потапов О.М.)

*студента I курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ОКРЕМІ ПІДХОДИ ЩОДО РОЗУМІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

В умовах всезростаючої ролі права в житті суспільства на перший план цілком закономірно вийшли юридичні питання, пов'язані з правам людини. У різні епохи проблема прав людини, незмінно залишаючись політико-правовою, набувала релігійного або етичного, або філософського змісту в залежності від соціальної позиції класів, що знаходились біля влади. У сучасному світі немає суспільства, в якому не використовувались б поняття права людини. Саме тому правильне їх розуміння набуває безпосередньо світоглядного значення.

Термін «права людини» використовується для позначення широкого спектру прав від права на життя до права на культурну самобутність. Специфічна природа прав людини, як суттєвої передумови розвитку людства, впливає, насамперед, на відносини між людиною та державою. Цей тип впливу відомий, як «вертикальний ефект» прав людини. Проте, хоча первинною метою прав людини є встановлення правил взаємовідносин між людиною і державою, деякі з цих прав також є здійснюють регулятивний вплив на стосунки між людьми. Це, так званий «горизонтальний ефект» прав людини. Останній, крім всього іншого, передбачає, що держава в особі своїх органів не тільки зобов'язана утримуватися від порушення прав людини, але й мусить захищати людину від зазіхань інших людей.

У сучасному науковому світі трактування поняття «права людини» є різне. Наприклад, О. Скаун зазначає, що права людини це гарантована

законом міра свободи (можливості) особи, яка відповідно до досягнутого рівня еволюції людства в змозі забезпечити її існування і розвиток та закріплена у вигляді міжнародного стандарту як загальна і рівна для усіх людей [1, с.73].

У той же час Г. Манова говорить, що права людини це соціальна спроможність вільно діяти, самостійно обирати вид і міру своєї поведінки з метою задоволення різнобічних матеріальних і духовних потреб людини шляхом користування певними соціальними благами в межах, визначених законодавчими актами [2, с.54].

Своєрідне розуміння прав людини демонструє М. Новицького. На його думку «права людини» — це тільки те, що відбувається між владою і одиницею, це не проблеми співвідношення між одиницями: мною і моєю дружиною, сусідом, дитиною. Права людини — це тільки коли з одного боку — влада, а з іншого — людина, підлеглий цієї влади [3, с.17].

Розглядаючи поняття «прав людини» М. Новицький виділяє чотири аспекти вибору особою певної поведінки для забезпечення нормального існування і розвитку суспільства: по-перше, це можливість діяти (чи утриматися від певних дій) для того, щоб забезпечити своє нормальне існування, розвиток, задоволення основних потреб. Іншими словами, це можливість вибору оптимальної, з точки зору людини, поведінки в тій чи іншій ситуації. По-друге, це юридично забезпечене право вибору людиною поведінки. Тобто, право мусить бути забезпечене законами, іншими правовими актами держави, міжнародними документами в якості захищених державою чи міжнародним співтовариством вартостей. По-третє, соціальний аспект прав людини полягає в тому, що можливості людини залежать від реальних можливостей соціуму (суспільства) – від рівня його економічного, соціального, духовного і культурного розвитку. По-четверте, права людини не колективні, а індивідуальні. Суб'єктом цих прав виступає людина. Тому «у рамках прав людини не можна говорити про права меншин – це мова і предмет політики (як приклад такого колективного права можна навести право на автономність) – у руслі прав людини варто говорити про права осіб, які належать до національних меншостей, не про права інвалідів, як групи, а про права кожного інваліда окремо» [3, с.20].

Таким чином, права людини можна визначити як можливість вибору особою певної поведінки для забезпечення свого нормального існування і розвитку, закріплену в законах, інших правових актах держави і міжнародних документах, обумовлену рівнем економічного, соціального, духовного і культурного розвитку суспільства.

Література:

1. Скаун О.Ф. Теорія держави і права. Підручник / О.Ф. Скаун. – Харків: Консул, 2001. – 177с.
2. Теория права и государства: Учебник для вузов /Под ред. Профессора Г.Н. Манова. – М.: БЕК, 1996. – 169с.

3. Новицкий М. Что такое права человека. Справочник для правозащитных организаций. – Варшава: Изд-во Хельсинкской федерации прав человека, 1997. – С. 17-21.

Коваленко М.

(наук. кер. ст. викл. Потапов О.М.)

*студент V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ І ПРАВО: ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ

Сучасна масштабна глобалізація обумовлює всеосяжні зміни суспільних координат. Не оминула вона й правову сферу суспільства перед якою постало завдання пошуку адекватних відповідей на виклик формування єдиного світового співтовариства. Під впливом глобалізаційних процесів відбувається трансформація існуючих правових і державних інститутів, а тому виникає потреба у їх теоретичному переосмисленні.

Існують різні точки зору з приводу того, коли почався процес глобалізації: в епоху Ганзейського союзу, після закінчення Другої світової війни чи в умовах лібералізації світової торгівлі. Так, у інтерпретації М. Стегера, перший (доісторичний) період глобалізації охоплює V-III тисячоліття до нашої ери; другий – п'ятнадцять століть після Різдва Христового (рання глобалізація); третій – 1500-1700 роки (глобалізація до періоду модерну); четвертий – 1700-70-ті роки ХХ століття. (глобалізація епохи модерну) і п'ятий (сучасний) – з 1970-х років минулого століття донині [1, с.37].

Загальноновизнано, що глобалізація як універсальне за своєю природою явище охоплює собою не тільки світову економіку, фінанси, засоби масової інформації, де вона проявляється найбільшою мірою, але й інші сфери й аспекти державного й громадського життя, включаючи право.

Із цього приводу в сучасній юридичній літературі знаходимо таку думку: «глобалізація суттєво впливає на трансформацію, зміни й модернізацію державно-правових інститутів, норм і відносин на всесвітньому, макрорегіональному і внутрішньодержавному рівнях, стимулює, прискорює й оновлює процеси універсалізації в сфері права» [1, с. 37].

При цьому процес впливу глобалізації на право в широкому загально-теоретичному й методологічному плані відрізняється деякими особливостями. По-перше, різнобічність і системність впливу глобалізації на право, обумовлені її природою, зміст якої полягає у системній інтеграції ідей, принципів, зв'язків і відносин [3, с. 83; 7, с. 28]. По-друге, можна говори-